Tirsdag den 14. januar 2014

P7_TA(2014)0011

Fødevarekrisen, svindel i fødevarekæden og kontrollen heraf

Europa-Parlamentets beslutning af 14. januar 2014 om fødevarekrisen, svindel i fødevarekæden og kontrollen heraf (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til den fempunkts-handlingsplan ([1]), som Kommissionen fremlagde i marts 2013 efter afsløringen af et omfattende netværk af svindlere, der solgte hestekød som oksekød,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarelovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevareinformation til forbrugerne om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF samt Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004,

— der henviser til forslag til forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler (COM(2013)0265),

— der henviser til Den Europæiske Revisionsrets beretning af 11. oktober 2012 om håndtering af interessekonflikter i fire EU-agenturer;

— der henviser til forretningsordenens artikel 48,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevaresikkerhed og udtalelser fra Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse og Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (A7-0434/2013),

A. der henviser til, at de generelle principper i EU's fødevarelovgivning i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 178/2002 forbyder markedsføring af farlige fødevarer samt svigagtige fremgangsmåder, fødevareforfalskning eller enhver anden praksis, der kan vildlede forbrugeren;

B. der henviser til, at forordning (EF) nr. 1924/2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer og forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne fastsætter nærmere bestemmelser i forbindelse med forbuddet mod vildledende reklame- og mærkningspraksis;

C. der henviser til, at EU-regelsættet for fødevaresikkerhed og fødevarekæden har givet forbrugerne i EU et højt niveau af fødevaresikkerhed indtil nu; der henviser til, at den nuværende lovgivning dog fortsat er skrøbelig og ikke altid pålidelig, og at der derfor er behov for forbedringer på området;

([1]) http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

D. der henviser til, at de seneste sager med fødevaresvig samtidig har været til skade for forbrugernes tillid til fødevarekæden, hvilket har en negativ indvirkning på fødevaresektoren, da disse skandaler beskadiger imaget af denne centrale sektor i EU's økonomi; der henviser til, at det er af afgørende betydning at genoprette forbrugertilliden til europæiske landbrugsvarer både i og uden for EU; understreger imidlertid, at langt størstedelen af de europæiske landbrugsfødevarer er af fremragende kvalitet og derfor fortjener international anerkendelse;

E. der henviser til, at gennemsigtighed er et centralt element i Kommissionens og medlemsstaternes tilgang til kontrol af fødevaresikkerhed;

F. der henviser til, at landbrugsfødevaresektoren er en af de største økonomiske sektorer i EU, idet den tegner sig for 48 millioner arbejdspladser og omsætter for 715 mia. EUR på årsbasis;

G. der henviser til, at enkeltsager med fødevaresvig har en negativ indvirkning på hele landbrugsfødevaresektorens image;

H. der henviser til, at EU's fødevarelovgivning er meget detaljeret inden for fødevaresikkerhed og omfatter kontroller og undersøgelser for restkoncentrationer og anden forurening af fødevarer og foder, men at der ikke er etableret et regelsæt, der er særligt målrettet fødevaresvig, andet end den generelle bestemmelse om, at forbrugerne ikke må vildledes;

I. der henviser til, at problemerne også ligger i gennemførelsen af den nuværende lovgivning, og at der er et behov for en mere effektiv offentlig kontrol med fødevarer af animalsk oprindelse på alle niveauer i fødevarekæden;

J. der henviser til, at der ikke findes statistikker over forekomsten af fødevaresvig i EU, og at Kommissionen først for nylig har identificeret fødevaresvig som et nyt indsatsområde;

K. der henviser til, at de seneste svindelsager f.eks. omfatter markedsføring af hestekød som oksekød, markedsføring af hestekød behandlet med phenylbutazon som spiseligt hestekød, markedsføring af almindelig mel som økologisk mel, af burhønseæg som økologiske æg, af vejsalt som fødevaresalt, og at der er brugt alkohol blandet med metanol i spiritus, dioxinforurenet fedt ved fremstillingen af dyrefoder og fejlmærkning af fiskearter og fiskeprodukter;

L. der henviser til, at fødevaresvindel generelt opstår, når potentialet og fristelsen er høj, og der er begrænsede risici for at blive fanget samt milde sanktioner;

M. der henviser til, at fødevareforsyningskæden ofte er lang og kompleks og involverer mange fødevarevirksomheder og andre parter; der henviser til, at forbrugerne i stigende grad er uvidende om, hvordan deres fødevarer produceres, og at individuelle fødevarevirksomheder ikke altid har — og ikke er forpligtet til at have — et overblik over hele produktkæden;

N. der henviser til, at den meget omfattende svindel med retter med hestekød i hele Europa er et symptom på et ukontrollabelt globaliseret forsyningssystem, et produktionssystem med landbrugsfødevarer til meget lave priser og en ufuldstændig mærkningsordning;

O. der henviser til, at erhvervsdrivende og mellemmænd i fødevarekæden ikke altid er registreret og certificeret som fødevarevirksomheder; der henviser til, at Kommissionen og medlemsstaterne ofte er usikre på, hvor mange ikke-registrerede erhvervsdrivende er aktive;

P. der henviser til, at fødevarevirksomheder undertiden lukkes af de nationale kompetente myndigheder efter at være dømt for alvorlige tilfælde af fødevaresvig; der henviser til, at disse virksomheder hurtigt bliver registreret andetsteds og fortsætter deres virksomhed som før; der henviser til, at informationsudveksling mellem medlemsstaterne om dømte svigagtige virksomheder ville forbedre overvågningen af disse virksomheder for at forhindre dem i at påbegynde nye svigagtige aktiviteter;

Q. der henviser til, at ansvaret for at gennemføre og håndhæve EU's fødevarelovgivning ligger hos medlemsstaterne, og håndhævelse og kontrol er således hovedsaglig begrænset til det nationale niveau, hvilket har medført, at et overblik over hele EU på tværs af grænserne er begrænset eller ikke-eksisterende;

R. der henviser til, at nationale myndigheder har en tendens til at fokusere deres kontrol på fødevaresikkerhed og ikke prioriterer fødevaresvig, ofte på grund af manglende kapacitet og ressourcer.

S. der henviser til, at de kompetente myndigheder i nogle medlemsstater har politienheder, der er specialiseret i bekæmpelse af fødevaresvig; der henviser til, at kontrollen i nogle medlemsstater delvist uddelegeres til private kontrolorganer; der henviser til, at i andre medlemsstaters foretages kontrollen udelukkende af de kompetente myndigheder;

T. der henviser til, at systemet til hurtig varsling for fødevarer og foder er et nyttigt værktøj for hurtig udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen, et eksempel herpå er den seneste sag om svindel med hestekød;

U. der henviser til, at Kommissionens Levnedsmiddel- og Veterinærkontor (FVO) er ansvarlig for at kontrollere overholdelsen af EU's krav til fødevaresikkerhed og kvalitet, og at dets kontrolbesøg typisk anmeldes på forhånd og forberedes i samarbejde med de kompetente myndigheder; der henviser til, at antallet af årlige kontrolbesøg er bestemt af FVO's begrænsede kapacitet; der henviser til, at FVO har tilkendegivet, at det ikke på nuværende tidspunkt er udstyret eller uddannet til at fokusere på fødevaresvig;

V. der henviser til, at advarsler om stigningen i antallet af hesteslagtninger i nogle EU-medlemsstater blev fuldstændig ignoreret af de kompetente myndigheder, navnlig af FVO;

W. der henviser til, at Europol har observeret en stigning i antallet af tilfælde af fødevaresvig og forventer, at denne tendens fortsætter, sammen med kriminelle organisationers stigende indblanding i fødevaresvig;

X. der henviser til, at Europols informationssystem kan bruges af medlemsstaterne til at udveksle oplysninger om efterforskninger på tværs af grænserne; der henviser til, at Europol kun kan bistå medlemsstaterne med sin ekspertise, analytiske redskaber og databaser på deres anmodning, der henviser til, at medlemsstaterne oprindeligt var tilbageholdende med at arbejde med Europol i tilfældet med svindlen med hestekød;

Y. der henviser til, at Europol siden 2011med succes har gennemført flere OPSON-operationer om falske og underlødige fødevarer; der henviser til, at Europol samarbejder med Interpol, medlemsstaternes myndigheder, lande uden for EU samt private partnere i udførelsen af disse operationer;

Z. der henviser til, at mærkning af oprindelsesland eller kødets og kødprodukters oprindelsesland ikke i sig selv forhindrer svig; der henviser til, at en fødevares oprindelse i nogle tilfælde delvist bestemmer prisen på fødevaren;

AA. der henviser til, at de frihandelsaftaler, som EU i øjeblikket påtænker at indgå, kan føre til en svækkelse af EU-lovgivningen om fødevarekontrol;

AB. der henviser til, at der bør gøres en fornyet indsats for at forstå svigen i lyset af en økonomisk situation, der er præget af den globale finanskrise og den sociale dumping både inden for og uden for EU;

AC. der henviser til, at praksis inden for handel tjener til at skabe et kapløb mod bunden, hvad angår kvalitet, sikkerhed og gennemsigtighed, og har indvirkning på avancer i hele sektoren;

AD. der henviser til, at praksis inden for distribution, herunder brugen af mellemhandlere, er kilder til destabilisering af produktionsmarkederne, da de reducerer fabrikanternes avancer;

Svindel med fødevarer: Anvendelsesområde og definitioner

1. beklager, at bekæmpelse af fødevaresvig er et relativt nyt emne på den europæiske dagsorden, og at det aldrig tidligere har været en vigtig prioritet for lovgivning og håndhævelse på EU-plan;

2. udtrykker sin bekymring over den potentielle indvirkning, som fødevaresvig har på forbrugernes tillid, fødevaresikkerhed, fødevarekædens funktionsmåde og stabiliteten af landbrugspriserne, samt understreger vigtigheden af hurtigt at genoprette de europæiske forbrugeres tillid;

3. opfordrer derfor Kommissionen til at give fødevaresvig den fulde opmærksomhed, som den kræver, og til at tage alle nødvendige skridt til at gøre forebyggelse og bekæmpelse af fødevaresvig til en integreret del af EU-politikken;

4. understreger, at der er behov for at få yderligere indsigt i omfanget, hyppigheden og typerne af fødevaresvig i EU; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til systematisk at indsamle data om tilfælde af svig og til at udveksle bedste praksis til at identificere og bekæmpe fødevaresvig;

5. bemærker, at EU-lovgivningen ikke i øjeblikket indeholder en definition på fødevaresvig, og at medlemsstaterne benytter forskellige fremgangsmåder i definitionen på dette; anser en ensartet definition for at være afgørende for udviklingen af en europæisk strategi til bekæmpelse af fødevaresvig; understreger behovet for hurtigt at vedtage en harmoniseret definition på EU-plan baseret på drøftelser med medlemsstaterne, relevante interessenter og eksperter, herunder elementer såsom manglende overholdelse af fødevarelovgivningen og/eller vildledning af forbrugeren (herunder udeladelse af produktinformation), hensigt og potentiel økonomisk gevinst og/eller konkurrencemæssig fordel;

6. understreger, at EU's indre marked er af en sådan art, at fødevaresvig i mange tilfælde strækker sig ud over medlemsstaternes grænser og bliver en trussel mod alle europæiske borgeres sundhed;

7. bemærker, at de seneste sager om fødevaresvig har afsløret forskellige typer af svig såsom udskiftning af centrale ingredienser med alternativer, der er billigere eller af dårligere kvalitet, forkert mærkning af de dyrearter, der anvendes i kød- eller fiskeprodukter, forkert mærkning af vægt, salg af almindelige fødevarer som økologiske, den misvisende brug af kvalitetslogoer, der betegner oprindelse eller dyrevelfærd, mærkning af akvakulturfisk som fisk fanget i naturen eller markedsføringen af en ringere fiskeart som en bedre kategori eller med en dyrere arts navn samt forfalskning og markedsføring af fødevarer, der har overskredet deres »sidste anvendelsesdato«;

8. påpeger, at fødevarer, som ofte er genstand for svigagtige aktiviteter, omfatter olivenolie, fisk, økologiske produkter, korn, honning, kaffe, te, krydderier, vin, visse frugtsafter, mælk og kød;

9. er bekymret over signaler, der indikerer, at antallet af tilfælde er stigende, og at fødevaresvig er en stigende tendens, som afspejler en strukturel svaghed i fødevarekæden;

Medvirkende faktorer

10. bemærker, at fødevaresvig generelt opstår, når den potentielle økonomiske gevinst er høj, og risikoen for at blive fanget er lille; finder det uacceptabelt, at det er lukrativt at begå fødevaresvig i EU, og at chancerne for at blive fanget er relativt små;

11. peger på fødevarekædens kompleksitet og det forhold, at den går på tværs af grænserne, medens kontroller, sanktioner og håndhævelser overvejende er af national, karakter, hvilket er en situation, som menes at øge risikoen for fødevaresvig; mener, at en bedre sporbarhed af ingredienser og produkter i hele fødevarekæden ville hjælpe med at bekæmpe svig;

12. understreger behovet for at lægge stor vægt på kontrol med importerede varer fra tredjelande og deres overholdelse af EU-standarder for fødevare- og fodersikkerhed;

13. henleder også opmærksomheden på, at der ofte nævnes andre faktorer, der kan bidrage til fødevaresvig, såsom den aktuelle økonomiske krise, de budgetstramninger, der påvirker kontrolagenturer, og det pres som detailsektoren og andre udøver for at få produceret stadig billigere madvarer;

Erfaringer og henstillinger

Institutionelle rammer

14. bifalder Kommissionens afgørelse om at oprette et team for bekæmpelse af fødevaresvig og anerkender Europols indsats i kampen mod fødevaresvig; opfordrer Kommissionen til at overveje udviklingen af et EU-referencelaboratorium (EURL) for fødevarers ægthed;

15. bifalder Kommissionens plan om at organisere en konference om fødevaresvig i 2014 for at øge bevidstheden hos relevante aktører;

16. er overbevist om, at uanmeldte, uafhængige inspektioner er afgørende for at sikre en effektiv gennemførelse af fødevaresikkerhed og mærkningsstandarder; mener derfor, at uanmeldte inspektioner bør være normen;

17. opfordrer Kommissionen til at udvide FVO's undersøgelser til at medtage fødevaresvig; mener, at FVO og medlemsstaterne bør benytte regelmæssige, uafhængige og obligatoriske uanmeldte kontroller for at afsløre tilsigtede bedragerier og sikre tilslutning til de højeste standarder inden for fødevaresikkerhed; mener, at det er vigtigt at have en gennemsigtig tilgang til, hvordan offentlig kontrol og inspektion udføres og til at offentliggøre rapporterne/resultaterne af kontrol og inspektioner af fødevarevirksomheder med henblik på at genskabe og fastholde forbrugernes tillid;

18. beklager, at FVO's rapporter og undersøgelser har haft begrænset synlighed og i ringe omfang er blevet fulgt op af Kommissionen og medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen til at følge mere energisk op på rapporter og henstillinger fra FVO;

19. opfordrer budgetmyndigheden til at øge kapacitet og ressourcer hos FVO og Kommissionens team for bekæmpelse af fødevaresvig;

20. udtrykker bekymring over nedskæringen af EU-støtten til de organer, der udfører disse centrale overvågnings-opgaver;

21. opfordrer medlemsstaterne og de europæiske regioner til at give kontrolorganerne tilstrækkelige personalemæssige, finansielle og tekniske ressourcer;

22. understreger, at effektive kontrolforanstaltninger og inspektioner bør foretages sådan, at der ikke bliver tale om unødige administrative byrder for SMV'er;

23. foreslår at holde en årlig høring af FVO i Parlamentets ENVI-udvalg for at diskutere afsluttede og fremtidige undersøgelser, før FVO vedtager sit arbejdsprogram for det følgende år;

24. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at der handles og reageres korrekt på de spørgsmål, som FVO har stillet;

25. bemærker, at eventuelle ændringer i processen for gennemgang og prioritering af FVO's arbejdsprogram ikke må ændre den juridiske proces for vedtagelsen af FVO's arbejdsprogrammer;

26. opfordrer mere specifikt Kommissionen og medlemsstaterne til at følge op på resultaterne af FVO's undersøgelser om falske registreringer af medicinsk behandling af dyr til slagtning med henblik på eksport til EU og til at forhindre, at kød og andre animalske produkter fra tredjelande, som ikke kan garanteres at opfylde EU's krav til fødevaresikkerhed, bringes i omsætning i EU;

27. bemærker, at medlemsstaterne ofte kæmper for at kunne retsforfølge svigagtige fødevarevirksomheder, der driver handel på tværs af EU's grænser, på grund af spørgsmålet om jurisdiktion; beklager, at medlemsstaterne ikke systematisk samarbejder med Europol i tilfælde af fødevaresvig på tværs af grænserne, men arbejder bilateralt;

28. anerkender betydningen af whistleblowers for at afdække svigagtige fremgangsmåder i fødevaresektoren; opfordrer medlemsstaterne til at skabe de rette betingelser for, at whistleblowers har mulighed for at anmelde skadelig praksis sikkert og anonymt;

29. mener, at de nationale kompetente myndigheder skal informere offentligheden i det omfang, det er muligt og hensigtsmæssigt, om tilbagekaldelser af produkter og andre tiltag, der træffes af de kompetente myndigheder i sager om fødevaresvig;

Juridisk ramme

30. mener, at offentlig kontrol ikke kun bør fokusere på fødevaresikkerhed, men også på forebyggelse af svindel og risikoen for, at forbrugerne bliver vildledt; bifalder, at Kommissionens forslag om en gennemgang af den officielle kontrol omfatter kontrol i forbindelse med fødevaresvig, når de kompetente myndigheder har grund til at mistænke en virksomhed for svigagtig adfærd;

31. bemærker, at nogle medlemsstater delvist uddelegerer kontrollen til private kontrolorganer; understreger, at medlemsstaternes kompetente myndigheder altid skal overvåge kontrolsystemer og verificere, certificere og granske alle private kontrolsystemer for at sikre, at de overholder nationale og internationale standarder om at gøre deres resultater tilgængelige for offentlige agenturer;

32. afviser alle planer om at delegere kontrolopgaver fra de offentlige myndigheder til erhvervsdrivende;

33. mener, at de erhvervsdrivendes rolle og de lovgivningsmæssige rammer for business-to-business-salg bør præciseres;

34. mener, at alle kommercielle aktører, som forarbejder, handler med eller opbevarer råvarer, levnedsmiddel-ingredienser eller produkter i fødevarekæden, herunder handlende med og ejere af frysehuse, bør registreres som fødevarevirksomheder og være underlagt kontrol;

35. mener, at aktører i fødevarebranchen bør være i stand til at oplyse, hvor de fødevarer eller ingredienser, der anvendes, stammer fra, hvilket betyder, at hver enkel fødevarevirksomhed i produktionskæden bærer sin del af ansvaret for slutproduktet;

36. anerkender vigtigheden af klar og gennemsigtig mærkning af business-to-business og af business-to-consumer og opfordrer Kommissionen til at revidere EU's fødevarelovgivning på dette område for at mindske risikoen for fødevaresvig;

37. opfordrer til større bevidsthed og forbedret overvågning af business-to-business og business-to-consumer mærkning af frosne fødevarer; opfordrer Kommissionen til at forelægge et forslag om obligatorisk mærkning af kød og fisk, der angiver, om kød og fisk har været frosset, hvor mange gange det har været frosset og hvor længe;

38. mener, at selv om det ikke i sig selv er et redskab til bekæmpelse af svig på fødevareområdet, er mærkning af oprindelseslandet med til at sikre en bedre sporbarhed i hele fødevareforsyningskæden, mere stabile relationer mellem kødleverandører og forarbejdningsvirksomheder, øget omhu, når fødevarevirksomheder vælger deres leverandører og produkter, samt mere pålidelig information til forbrugerne og på den måde genoprette forbrugernes tillid;

39. minder om, at forordning (EU) nr. 1169/2011 fastsætter, at Kommissionen i december 2013 vil vedtage gennemførelsesretsakter vedrørende obligatorisk mærkning af oprindelsesland, mærkning af kød fra svin, får, geder og fjerkræ samt frivillig mærkning af fødevarer efter en konsekvensanalyse;

40. opfordrer Kommissionen til hurtigt at fremlægge disse gennemførelsesbestemmelser om mærkning af fersk kød fra svin, får, geder og fjerkræ og lade sig inspirere af de regler, der allerede gælder for uforarbejdet okse- og kalvekød, og sikre, at forbrugerne informeres om, hvor dyrene er født, opdrættet og slagtet, samtidig med at der tages hensyn til eksisterende nationale og regionale systemer til angivelse af kødets oprindelse;

41. minder endvidere om, at Europa-Parlamentet tidligere har opfordret til oprindelsesmærkning for kød i forarbejdede fødevarer, og at Kommissionen arbejder på en rapport om obligatorisk oprindelsesmærkning for kød anvendt som ingrediens; opfordrer Kommissionen til hurtigt at forelægge sin rapport og følge op med lovgivningsforslag, der gør angivelsen af oprindelsen af kød i forarbejdede fødevarer obligatorisk, samtidig med, at der tages hensyn til konsekvensanalyserne, og der undgås for store omkostninger og administrative byrder;

42. opfordrer til bedre mærkning af forarbejdede produkter, der indeholder fisk, især med hensyn til oprindelsen af fisk og de anvendte fangstmetoder;

43. opfordrer Kommissionen til at fremskynde sine bestræbelser sammen med interessenter og medlemsstaterne for at undersøge mulighederne og behovet for at indføre elektroniske certificeringssystemer i fødevarekæden, hvilket kan reducere sandsynligheden for svig baseret på papircertifikater;

44. anmoder om, at Kommissionen opretter et centraliseret europæisk register for hestepas for at forhindre svigagtig udstedelse af duplikatpas;

45. udtrykker bekymring over manglen på en europæisk lovgivningsmæssig ramme for kød fra klonede dyr;

46. opfordrer Kommissionen til at udvikle en metode til sporing og identificering af kød fra klonede dyr; for eksempel ved at etablere en international database, der indeholder genetisk information om klonede dyr;

Virksomhedernes sociale ansvar

47. finder det værdifuldt, at sektoren som et supplement og ikke for at udskifte ordningen med officiel kontrol af fødevaresektoren selv proaktivt udvikler og anvender initiativer til bekæmpelse af svig, såsom kontrol af produktintegritet, selvovervågning, analyse, produktsporingsplaner, kontroller samt certificering og hilser igangværende initiativer som det globale fødevaresikkerhedsinitiativ og fødevaresvigsinitiativet fra Michigan State University velkommen;

48. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at overveje at indføre en retlig forpligtelse for fødevarevirksomheder til at rapportere til de kompetente myndigheder om forekomsten af tilfælde af fødevaresvig;

49. mener, at detailsektoren har et særligt ansvar for at sikre fødevarers integritet og til at kræve en tryg og sikker forsyningskæde af sine leverandører; mener, at det er forhandleres ansvar i det mindste at kontrollere den formelle overholdelse af mærkningsreglerne; beklager detailhandelens og andre fødevarevirksomheders pres på primære producenter om at producere stadigt billigere, ofte på bekostning af fødevares ellers ingrediensers kvalitet;

50. bemærker, at fødevarevirksomheder på nuværende tidspunkt ikke altid kender kilden til de ingredienser, de bruger; bemærker i den forbindelse, at korte forsyningskæder (lokale og regionale), kan sikre større gennemsigtighed og erstatte de lange og komplicerede forsyningskæder, som har spillet en vigtig rolle i krisen med fødevaresvig;

51. opfordrer Kommissionen til at fremsætte lovforslag i henhold til forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer til en mærkning af »lokal markedsføring og direkte salg« til at fremme de pågældende markeder og hjælpe landmændene med at tilføje værdi til deres produkter;

Håndhævelser og kontrol

52. opfordrer Kommissionen til i henhold til artikel 7 og 17 i forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne at retsforfølge og forhindre markedsføring af de produkter, der fortsat er på markedet under et bevidst urigtigt eller misvisende navn, da dette også skal betragtes som en form for fødevaresvig;

53. er overbevist om, at det er nødvendigt med en holdningsændring hos de kompetente myndigheder, således at de skifter fra en administrativ og veterinær tilgang til en tilgang, der er mere orienteret mod politiarbejde og baseret på erfaringerne fra den danske Fødevarestyrelses rejsehold samt Arma dei Carabinieri og Guardia di Finanza i Italien; understreger, at en sådan fremgangsmåde afhænger af, om udpegede domstole bemandes af dommere med ekspertise i fødevarelovgivning;

54. understreger, at gennemførelsen af kontroller bør være risikobaseret og omfatte udvikling af risikoprofiler og sårbarhedsvurderinger for hver enkelt forsyningskæde og fødevare ved at trække på de igangværende videnskabelige undersøgelser, som kombinerer viden inden for områderne fødevarers ægthed og kriminologi, såsom forskning udført af VU University Amsterdam og University of Wageningen;

55. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at stimulere europæiske og nationale forsknings- og udviklingsprogrammer yderligere til at udvikle og implementere teknologier og metoder, der kan anvendes til at afsløre fødevaresvig, såsom sensorteknologi, dataanalyse og fingeraftryk af produkter, og at lette, at der bliver prøver tilgængelige i handlen på kort sigt; anerkender de eksisterende europæiske forskningsprojekter om fødevareintegritet og -ægthed, såsom TRACE og AuthenticFood;

56. henstiller til, at FVO og de nationale myndigheder medtager såkaldte massebalancekontroller af input-, output- og affaldsstrømme i deres undersøgelser;

57. opfordrer indtrængende til en forbedring af koordineringen og kommunikationen mellem de nationale myndigheder med ansvar for at efterforske fødevaresvig, således at medlemsstaterne hjælpes til at intensivere deres bestræbelser på at bekæmpe dette problem; opfordrer derfor Kommissionen til så hurtigt som muligt at indføre et elektronisk system, der er baseret på det eksisterende hurtige varslingssystem for fødevarer og foder (RASFF), sådan som Kommissionen har foreslået for at muliggøre hurtig udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen i tilfælde af fødevaresvig; opfordrer til offentliggørelse af årlige rapporter, der beskriver tilfælde af svig, som er blevet afsløret, i lighed med rapporterne fra RASFF;

58. opfordrer til, at der oprettes et netværk mod fødevaresvig, der kan forbedre koordinationen mellem de kompetente europæiske organer (Europol, Eurojust, FVO) for at fødevaresvig kan forebygges og afsløres mere effektivt;

59. foreslår at indføre DNA-prøver som en standardprocedure til bestemmelse af arter, navnlig vedrørende kød- og fiskeprodukter, og at etablere en central DNA-database til dette formål;

60. opfordrer Kommissionen til at håndtere huller i de eksisterende regler for fødevaresikkerhed og sporbarhed i forbindelse med import af fødevarer fra tredjeparter, der indebærer en højere risiko for fødevaresvig;

61. insisterer på, at de frihandelsaftaler, der forhandles af EU, ikke må give anledning til ændringer i europæisk lovgivning om fødevaresikkerhed eller neddrosling af kontrollen med håndhævelsen af denne lovgivning;

62. mener, at resultaterne af kontrollen bør offentliggøres på en måde, der er let tilgængelig og forståelig for forbrugerne, f.eks. i form af en vurderingsordning; er overbevist om, at det ville hjælpe forbrugerne med at træffe valg og også give fødevarevirksomhederne incitamenter til at handle korrekt;

Sanktioner

63. bifalder Kommissionens forslag om at styrke sanktionerne for i det mindste at opveje den forventede økonomiske gevinst, der søges gennem overtrædelse, men anser dette for ikke at være afskrækkende nok; mener, at medlemsstaterne bør indføre sanktioner for fødevaresvig, der er på mindst det dobbelte beløb af den forventede økonomiske gevinst, der forsøges at opnås gennem den svigagtige aktivitet; skønner det nødvendigt, som et ekstra afskrækkende middel, at medlemsstaterne fastsætter endnu højere straffe, herunder strafferetlige sanktioner, for svigagtige tilfælde, hvor den offentlige sundhed bevidst bringes i fare, eller i tilfælde af svindel med produkter rettet mod sårbare forbrugere; og foreslår endvidere, at fødevarevirksomhedens registrering bliver inddraget i tilfælde af gentagne overtrædelser;

64. beklager, at Kommissionen ikke har et overblik over de forskellige nationale sanktionssystemer for fødevaresvig og over, hvordan disse sanktionsmuligheder, der er baseret på EU-lovgivningen, fungerer; opfordrer Kommissionen til at opnå et sådant overblik snarest muligt;

65. opfordrer til, at der bliver taget større hensyn til dyrevelfærd og til, at der indføres strengere sanktioner, hvis reglerne ikke overholdes:

66. opfordrer Kommissionen til at indsamle data fra medlemsstaterne og til at rapportere om forskellige ordninger i medlemsstaterne for så vidt angår typen og niveauet af sanktioner for lovovertrædelser i forbindelse med fødevaresvig, og hvordan sanktionsmulighederne fungerer;

67. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til også at overveje andre metoder, der har til formål at forebygge og modvirke fødevaresvig, såsom et europæisk register over dømte svigagtige fødevarevirksomheder, hvor deres navne og overtrædelse fremgår;

68. opfordrer til at udvide de hidtidige sporingssystemer og til at sikre en konsekvent gennemførelse af den i EU's basisforordning (EF) nr. 178/2002 fastsatte trinløse sporbarhed, som omfatter fødevarer og foder samt dyr og alle andre stoffer, som er beregnet til eller kan forventes at blive anvendt i fødevare- eller foderproduktionen; opfordrer til, at hele fødevarekæden i Europa, herunder alle faser af produktion, forarbejdning og salg, er fuldstændig kontrollerbar og gennemsigtig med henblik på hurtig identificering af svigagtige fødevareprodukter;

69. anbefaler, at alle undersøgelseslaboratorierne og laboratoriepersonalet pålægges en forpligtelse til at anmelde alle resultater af fødevare- og fodermiddelanalyser, der tyder på, at der kan være forekommet svindel, direkte til den kompetente tilsynsmyndighed;

o

o o

70. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.